

Zeevaartschool sloot deuren

Tussen beide foto's, op dezelfde plaats getrokken, liggen ruim dertig jaar. Boven Albert Deloz samen met enkele leerlingen van de Zeevaartschool in december 1954. Onder Deloz (eerste van links) als bootsman-onderrichter.

Soms lijkt het er sterk op dat historische en belangwekkende gebouwen in de stad hun verhaal alleen in de verleden tijd schrijven. Neem nu de zeevaartschool. Sinds donderdag 1 oktober heeft deze hogere onderwijsinstelling definitief haar deuren gesloten en wacht het op een andere - hopelijk maritieme - bestemming.

Samen met het slopen van het waterschoutambt en de sluiting van twee visserijscheepswerven wordt de maritieme traditie ter stede weer eens drastisch gempueteerd. Spijtig want de zeevaartschool ankerde al sinds de Napoleontische tijd in Oostende.

Gebouwd op een boegvormig schiereilandje ter hoogte van de Demeybrug determineert de Oostendse zeevaartschool precies zestig jaar het havenlandschap. Ve-

len passeren decennia lang al het sobere blokvormig bruine bakstenen gebouw zonder weet te hebben van de preciese bestemming van die onderwijsinstelling. Sommigen leggen een link met de nabij gelegen Zeemachtkazerne, anderen denken dan weer dat het met de opleiding van onze vissers te maken heeft.

Multifunctioneel

Onder het Napoleontisch beind worden in Antwerpen en Oostende zeevaartscholen opgericht om officieren ter koopvaardij op te leiden. Na de val van de keizer gaan die scholen dicht en worden pas in het onafhankelijke België weer opgestart. Hier de alsmaar wijzigende evolutie in de organisatie van de zeevaartschool weergegeven zou ons al te ver leiden

maar voor de Oostendse school betreft het hoofdzakelijk de opleiding van officieren ter lange omvaart, voor stuurman en kapitein ter kustvaart en voor schippervisser ter visserij. Later ontstaan er twee afdelingen: dek en machine.

In het begin van de twintigste eeuw stelt de pas opgerichte 'Belgische Zeevaartvereniging' de driemaster 'Comte de Smet de Nayer' ten dienste van de zeevaartscholen. Na één jaar vaart vergaat het schip in 1906 in de Golf Van Biscaye en komt de 'L'Avenir' tot in 1932 de ons welbekende Mercator met thuishaven Antwerpen het laatste Belgische zeilend schoolschip zou worden.

Van 1929 tot 1940 krijgt 'hogere' zeevaartschool in Antwerpen de specifieke opdracht de kaders

voor dek- en machinepersoneel ter lange omvaart te vormen en wordt in Oostende het kader gevormd voor de kustvaart en de zeevisserij. De school is dan gehuisvest in het ondertussen gesloopte gebouw van het waterschoutambt beter gekend als 't maritiem'. Vanaf 1932 krijgt Oostende een nieuwe 'staatsmarine-school' aan de Slijkenssteenweg die meteen de opleiding van ondergeschikte zeelui dient te verzekeren. Dit sobere gebouw dat qua architectuur bij de Nieuwe Zakelijkheid uit het interbellum aansluit en waarvoor Pierre Verbruggen na een architectuurwedstrijd de eerste prijs van de jury krijgt vóór o.a. de Antwerpse architect Leon Stynen, ontwerper van het huidige Oostendse kursaal. Kenmerkend voor de Nieuwe Zakelijkheid is dat de functionaliteit van een gebouw, wars van alle opsmuk en versiering, uit de architectuur zelf moet spreken. Na de tweede wereldoorlog fusioneert de zeevaartschool van Oostende met die van Antwerpen en worden er ook tijdelijke kursussen ingericht o.a. ter opleiding van matrozen, scheepskoks en sloepgasten, zetelt er tot vorig schooljaar de centrale examenkommissie voor het zeevisserijonderwijs en kon men er ook in avondkursus het brevet van jachtman behalen.

Besparingen

In 1971 wordt de opleiding tot officier ter kustvaart afgeschaft en krijgt de Oostendse zeevaartschool in het kader van een reorganisatie waarbij het zeevaartonderwijs overgaat naar hoger onderwijs van het lange type (universitair niveau), de opleiding eerste jaar van officieren ter lange omvaart toegewezen. Tweede, derde en vierde jaar worden dan in Antwerpen gegeven. Vanaf het academiejaar 1980-'81 worden ook vrouwelijke kandidaten toegelaten. Omdat de officieren nu licentiaat in de nautische wetenschappen zijn krijgt de studie naast de technische zeevaartopleiding ook meer algemeen vormende vakken op het programma zoals economie, recht, psychologie, logica, fysiologie en Frans en Engels. Als in 1985 de wet op het zeevaartonderwijs uiteindelijk door het parlement wordt krachtigd en er officieel een licentie in de nautische wetenschappen gekreëerd wordt, vormen Oostende en Antwerpen organisatorisch één onderwijsstructuur met overkoepelende directie in Antwerpen en een adjunct-directeur in Oostende.

Omwille van de besparingsmaatregelen wordt vorig jaar het schoolschip 'Commandant Fourcault' uit de vaart genomen en sloot gisteren, donderdag 1 oktober, de zeevaartschool van Oostende definitief haar deuren. De volledige cyclus wordt voortaan in de hogere zeevaartschool van Antwerpen georganiseerd.